

นิทานคำกลอนเรื่องพระอภัยมณี

ตอน พระอภัยมณีเห็นนางผีเสื้อสมุทร

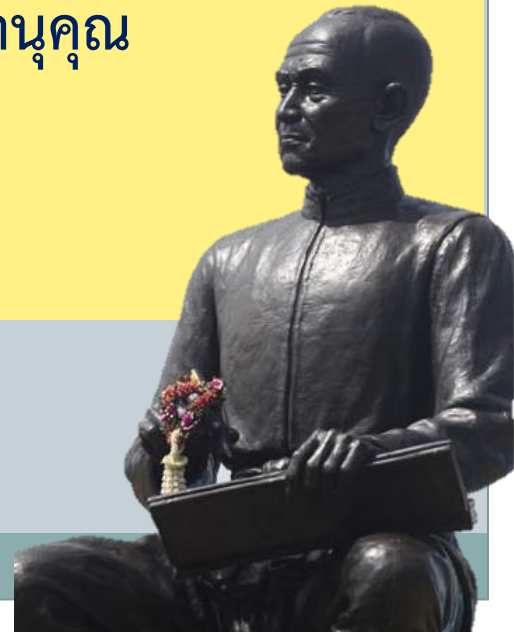
ครูฮาดี บินดูห์เหล็ม : ผู้สอน
โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล

๑. ผู้แต่ง

- สุนทรภู่ (พระสุนทรโวหาร) เริ่มแต่งขึ้นในรัชกาลที่ ๒ และแต่งจบในรัชกาลที่ ๓

๒. จุดมุ่งหมายในการแต่ง

๑. เพื่อขายนำเงินมาเลี้ยงชีพ
๒. เพื่อแต่งถวายพระองค์เจ้าลักขณานุคุณ กรมหมื่นอัปสรสุดาเทพ สสนองคุณที่ทรงมีอุปการะคุณ

๓. ที่มาของเรื่อง

เค้าเรื่องจากเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ เหตุการณ์ในชีวิตของสุนทรภู่ และจินตนาการที่ผสมผสานผูกร้อยเข้าด้วยกัน

๔. ลักษณะคำประพันธ์

เป็นนิทานคำกลอน ประเภท **กลอนสุภาพ**

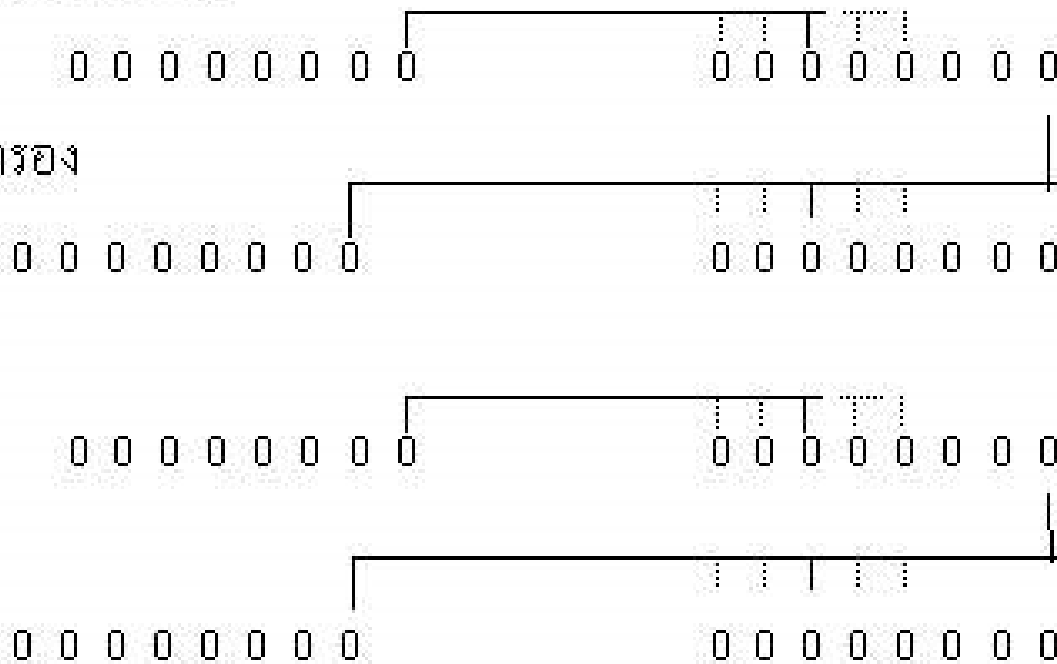
แผนผัง

วรรคตดับ(สลັบ)

วรรครับ

วรรครอง

วรรคส่ง

1 บท

สี่ม้วนระหว่างบท

1 บท

๕. โครงเรื่อง

เริ่มเรื่องที่พระอภัยมณีอยู่กับผีเสื้อสมุทรจนมีบุตรหนึ่งคนชื่อ **สินสมุทร** เมื่อสินสมุทรอายุได้ ๘ ปี ได้วิ่งเล่นไปเจอแผ่นหินที่ปิดปากถ้ำไว้จึงเปิดออก และไปจับเงือกชรามาอวดพ่อ พระอภัยมณีจึงเล่าความจริงแต่หนหลังให้ฟังว่า แม่เป็นนางยักษ์แปลงกาย **เงือกชราจึงอาสาจะช่วยเหลือ** สองพ่อลูกหนีจาก ผีเสื้อสมุทร พระอภัยมณีจึงทำอุบายลวงให้ผีเสื้อสมุทรไปจำศีลไกลๆ เป็นเวลา ๓ วัน เงือกชราสองสามีภรรยาและลูกสาวจึงช่วยเหลือด้วยการให้พระอภัยมณี และสินสมุทรขี่หลังไปยังเกาะแก้วพิสดาร เมื่อครบ ๓ วัน นางยักษ์กลับมาที่ถ้ำไม่เห็นสองพ่อลูกก็ออกตามหา และได้ฆ่าเงือกชราทั้งสอง แต่พระอภัยมณี สินสมุทร และนางเงือกรอดพ้นเงื้อมมือผีเสื้อสมุทร เพราะว่าว่ายน้ำไปถึงเกาะแก้วพิสดารได้ทัน และได้พระโยคีที่มีฤทธิ์ออกมาช่วยเหลือ

“เรื่องในตอนนี้จะจบลงที่ผีเสื้อสมุทรทำอะไรไม่ได้ก็กลับไป”

๒. โครงสร้างเนื้อหา

โครงสร้างเนื้อหา

ตัวละคร

๑. พระอภัยมณี
๒. สินสมุทร
๓. ผีเสื้อสมุทร
๔. เจือกเต่าพ่อแม่
๕. เจือกสาว
๕. โยคี

การดำเนินเรื่อง

การหลอกลวงเพื่อแก้ปัญหา

๑. สินสมุทรเจอเงือก
๒. พระอภัยขอให้เงือกพาหนี
๓. ผีเสื้อสมุทรฝืนร้าย และถูกหลอกให้ไปสะเดาะเคราะห์
๔. พระอภัยหนีนางผีเสื้อฯ
๕. นางผีเสื้อโกรธ/ไล่ติดตามฆ่าเจือกเต่าพ่อแม่
๖. ถึงเกาะแก้วพิสดาร โยคีเสกมนต์ไม่ให้นางผีเสื้อเข้ามาได้

แนวคิด

รักที่ไม่ได้สมหวัง

๑. ความโหดร้ายจากความลุ่มหลง มัวเมาในความรัก
๒. หวังไม่ได้สติ
๓. การหลอกลวง
๔. เห็นผิดเป็นชอบ

๗. แก่นเรื่อง

แก่นเรื่องหลัก คือ **ชายหญิงที่จะเป็นสามีภรรยากัน หากไม่เหมาะสมกัน ไม่มีความรักซึ่งกันและกัน ย่อมไม่อาจอยู่ร่วมกันได้**

ดังจะเห็นได้จากชีวิตคู่ของพระอภัยมณีกับนางผีเสื้อสมุทรที่มีเผ่าพันธุ์ที่แตกต่างกัน คือ มนุษย์กับยักษ์ อีกทั้งนางผีเสื้อสมุทรยังรักพระอภัยเพียงฝ่ายเดียว โดยที่พระอภัยมณีไม่ได้รักตอบ

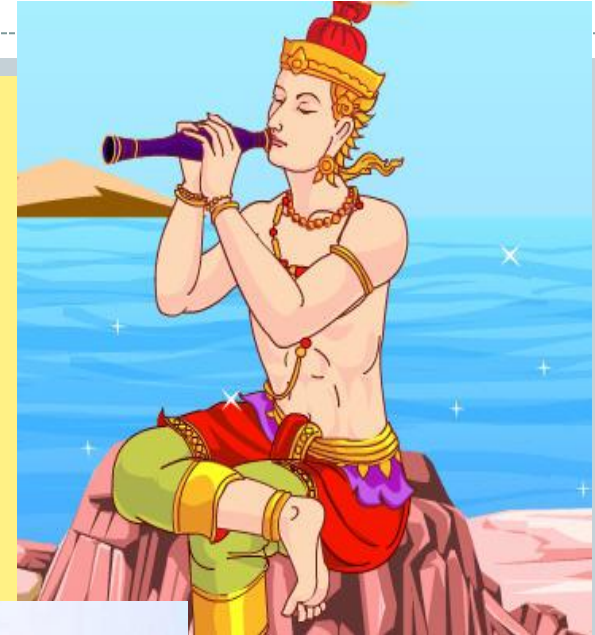
๘. ตัวละคร

ตัวละครหลัก	ตัวละครรอง
<ul style="list-style-type: none">➤ พระอภัยมณี➤ นางผีเสื้อสมุทร➤ สีนสมุทร	<ul style="list-style-type: none">❖ เจือกชราสองสามีภรรยา❖ นางเจือก❖ พระโยคี

๘.๑ พระอภัยมณี

- เป็นคนรูปงามและมีเสน่ห์
- เจ้าชู้จึงทำให้มีภรรยาหลายคน
- มีจิตใจอ่อนโยนแต่ขาดความเด็ดขาด
- วิชาความรู้ที่โดดเด่น คือ การเป่าปี่

๘.๒ นางผีเสื้อสมุทร

- เป็นยักษ์ อาศัยอยู่ในถ้ำกลางทะเล สามารถแปลงกายเป็นสาวสวยได้
- มีความหลงใหลในเสียงปี่และรูปโฉมของพระอภัยมณี เกิดความหลงรักจึงลักพาตัวพระอภัยมณีไปอยู่ด้วยกันในถ้ำ
- ถูกกิเลสครอบงำ อารมณ์เหนือเหตุผล
- ไม่ยอมรับความจริง ลุ่มหลงในความรัก
- เห็นแก่ตัว
- มีลูกชื่อ สินสมุทร

๘.๓ ลีนสมุทร

- เป็นบุตรของพระอภัยมณีกับนางผีเสื้อสมุทร
- มีอายุประมาณ ๘ ขวบ
- มีบุคลิกภาพที่เหมือนพ่อแม่
“ไม่คลาดเคลื่อนเหมือนองค์พระทรงเดช
แต่ดวงเนตรแดงดุตั้งสุริย์ฉาย
ทรงกำลังตั้งพระยากชาพลาย
มีเขี้ยวคล้ายชนนี้มีคักดา”

Illustrator By Jakkra [J.J.rider]

๙. คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม

- ๑. สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็ก
- ๒. สะท้อนให้เห็นว่า ในสังคมมีความเชื่อเรื่องความฝัน เคารพกรรม เทวดา ภูตผีปีศาจ เวทมนตร์คาถา
- ๓. สะท้อนให้เห็นว่า สังคมไทยมีความเมตตาช่วยเหลือกัน
- ๔. สะท้อนให้เห็นว่า การอยู่ในสังคมต้องใช้สติปัญญา
- ๕. สะท้อนให้เห็นถึงความรักระหว่างสามีภรรยา หากเป็นความรักที่ไม่ได้เกิดจากความสมัครใจก็อาจก่อให้เกิดปัญหาครอบครัวได้

๑๐. ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

- ๑. การพลัดพรากจากสิ่งที่รักจะทำให้เกิดทุกข์
- ๒. เมื่อเป็นพ่อแม่ควรพูดกับลูกดีๆ พูดด้วยเหตุผลและความรัก ไม่ใช่ อารมณ์ ไม่ทำร้ายลูก
- ๓. ควรเป็นคนมีความเมตตากรุณา รู้จักช่วยเหลือผู้อื่นที่กำลังเดือดร้อน
- ๔. ไม่ควรฆ่าสัตว์และทำลายชีวิตผู้อื่น
- ๕. การที่ชีวิตคู่สามีภรรยาจะยืนยาวนั้น ทั้งสองฝ่ายต้องมีความเหมาะสมกัน ทั้งด้านการดำเนินชีวิตและอุปนิสัยจึงจะอยู่ร่วมกันได้